

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

Tel: CHelsea 3-1242

No. 237. — Štev. 2. — VOLUME LII. — LETNIK LII.

NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 6, 1944 — SREDA, 6. DECEMBRA, 1944

RUSI OB BLATNEM JEZERU

Sinoči je Moskva naznanila, da so prednji ruski oklopni oddelki, ki so napredovali 12 milj čez zapadno Madžarsko, dospeli do južnega brega Blatnega jezera, ki je velika ovira 116 milj pred Dunajem, in približali avstrijski meji na 52 milj.

V svojem prodiranju proti Budimpešti in Avstriji je rdeča armada zavzela nad 120 mest, trgov in vasi, med njimi tudi Marcali, 52 milj od avstrijske meje in 21 milj severozahodno od velike madžarske trdnjave Nagykanizse, ki varuje dohod do Avstrije med Blatnim jezerom in Dravo.

Trečna ukrainska armada maršala Feodora I. Tolbuhina je dosegla do Blatnega jezera na 20 milj dolgi fronti in zavzela tri večje kraje ob jezeru. To so letoviški kraji Balaton, Zamardi, Balatoni, Földvár in Balatoni Bolgar. Obenem pa so Rusi tudi presekali zopet eno železniško zvezzo z Budimpešto — železnicu, ki pelje v Trst in v severno Italijo.

Berlinski radio naznanja, da je rdeča armada zopet prekoraciла Donavo in je postavila svoje oporišče v Jugoslaviji, Moskva pa naznanja, da je rdeča armada osvobodila več mest, trgov in vasi med Donavo in Savo v svojem prodiranju od Beograda proti severozapadu. Med osvojenimi kraji je Ljubljana, 60 milj severozapadno od Beograda in Erdevik, 55 milj severozapadno.

Kot pravi Berlin, prodirajo Rusi ob 48 milj dolgem Blatnem jezeru proti severnemu koncu, da obkolijo močno trdnjavo Szekesfehervar, ki obvladuje vse železnice, ki peljejo proti zapadu in jugozapadu iz oblegane Budimpešte.

List "Exchange Telegraph" v Londonu prima iz Curiha v Švici poročilo, ki pravi, da je gestapovski načelnik Heinrich Himmler podpisal odredbo, po kateri je nacističkim uradnikom zapovedano, da morajo biti pripravljeni na takojšnji odhod. Poročilo dodaja, da je mnogo nacističkih uradnikov že odpotovali z Dunaja in nemško vrhovno poveljstvo je že tudi odredilo, da morajo biti vsi nemški ranjeni vojaki biti odpeljani iz avstrijskih bolnišnic.

Rusi imajo v svoji oblasti že dve tretini Madžarske in ozirou na to pravi neko poročilo iz Stockholma, da je Adolf Hitler sprejel madžarskega ministrskega predsednika Ference Szalasija, da se posvetuje z njim o težavnim madžarskem vojnem položaju.

PREDSEDNIK PREUREJA DRŽAV. URAD

Predsednik Roosevelt je včeraj prisel preurejeval državni urad in je izvedel največje izpremenbe v mnogih letih. Kompromis tri dni zatem, ko je na mesto odstopil predstavnika državnega tajnika Cordella Hullu imenoval za njegovega namestnika Edwarda R. Stettiniusa, je imenoval za državnega podstajnika Joseph C. Grew-a, bivšega poslanika v Tokio. To mesto je že zavzemal od leta 1924 do 1927 pod državnima tajnikoma Charles E. Hughesom in pokojnim Frankom B. Kelloggom.

Nato je predsednik naznanil odstop treh državnih podstajnih

Amerikanci čez Saar

Tretja ameriška armada generala Pattona je že drugič prekoraciла Saar in je vdrla v notranjost eno miljo južno od Saarlauterna, prvo oporišče na vzhodnem bregu reke pa so raztegnili na razdaljo poldruge milje.

Kaj bo z Mihajlovičem?
London, 2. dec. (ONA) — Iz tukajšnjih krogov, ki pripadajo narodno-osvobodilnemu gibanju, prihaja vest, da bo odbor maršala Tita za narodno osvoboditev najbrže zahteval ekstradacijo generala Draže Mihajloviča, ako je res kot so poročali nekateri lisi — da se nahaja nekje na ozemlju, kontroliranem od zavezničev.

Nobena uradna zavezniška oblast pa ni mogla potrditi teh vesti — niti, da se general Draža Mihajlovič nahaja nekje na zavezniškem ozemlju, niti, da je bil evakuiran iz Jugoslavije na zavezniški letalu.

Zadnje poročilo o generalu Mihajloviču je izhalo iz krogov narodno-osvobodilnega podretja. Govorilo je o prenagljenevem begu četniškega generala iz nekega srbskega mesteca, kjer je pustil za seboj vse svoje osebne stvari, med njimi celo par hlač. Njegovo ime se nahaja na seznamu vojnih zločincev.

Mihajlovič ne bo mogel dobiti zavetišče nikjer na ozemlju britanskega imperija na isti

podlagi kot na primer Milan Stojadinović, jugoslovanski ministerki predsednik pred vojno, ki se nahaja zdaj v angleških rokah. Stojadinović je vodil nacistom prijazno politiko pred vojno, dočim je obtožen general Draža Mihajlovič dejanji nasilja proti svojemu ljudstvu in borbe proti partizanom skozi dobo več let.

Nekatere vodilne osebnosti četniškega pokreta so bile že obvezne na smrt v osvobojevanju Beogradu.

Bombardiranje nemških mest

Velike jate ameriških in angleških bombnikov, katere je spremjevalo več sto napadnih aeroplakov, so včeraj bombardirale nemška železniška križišča daleč za fronto in sicer Cassel, Mainz, Giessen, Soest, Bébra, Oberhausen in druge kraje v zapadni Nemčiji. S velikim bombardiranjem hočajo zaveznički pretrgati zvezodo med velikimi industrijskimi kraji in fronto. V tem napadu je bilo nad 3000 zavezniških težkih bombnikov, ki so vrgli nad 12,000 ton bomb v 12 urah.

AMERIKANCI NA LEYTE OTOKU

Vrv, napeljana z enega brega reke na drugega, je ameriškim vojakom kažipot čez reko na filipinskem otoku Leyte.

Največja zračna bitka je bila nad Ploestijem

Kot pravi general Ira Eaker, poveljnik zavezniške zračne sile v Sredozemlju, je bila zračna bitka nad Ploestijem najkrvavejša v celi vojni. Napad se je pričel 5. aprila 1944, ko je 221 ameriških težkih bombnikov napadlo 11 petrolejskih čističnic okoli Ploestija. Pri poznejših napadih je bilo do konca avgusta vrženih 13,000 ton bomb. Nemci so imeli 200 prvovrstnih napadnih aeroplakov in 250 protizračnih topov. En mesec pozneje so imeli Nemci samo še 100 aeroplakov, dva meseca pozneje sa-

mo 50 ali 60, ob koncu avgusta pa se ni dvignil niti en nemški aeropelan, da bi se spustil v boj z zavezniškimi aeroplani. V teh zračnih bojih so zaveznički izgubili 350 aeroplakov in 3500 letalcev, toda general Eaker pravi, da ta cena ni bila previšoka, kajti do tedaj so Nemci iz Ploestija dovoljili po 26,000 ton petroleja na dan, pozneje pa komaj 3000 ton. Porušenih je bilo tudi več mostov, čez katere niso mogli prevažati niti petroleja, niti drugega vojnega materjala.

Anglija proti grškim komunistom

Ministrski predsednik Winston Churchill je v poslanski zbornici naznačil, da bo Anglija nasprotna vsakemu poiskusu, da bi bilo na Grškem s silo postavljeno komunistično diktatorstvo.

Sred zelo razburjenega zborovanja, těkom katerega je en komunist v več delavskih poslancev stavil Churchillu zelo ostra vprašanja, je Churchill stal trdno za grškim ministarskim predsednikom George Papandreou, četudi je Papandreou ponudil svoj odstop v veliki kabinetni krizi.

"Rečem, da so odstopili. Poštarni samo dejstva. Mislim, da hoče zbornica imeti popoln odgovor."

Poleg tega je Churchill rekjal, da so voditelji EAM na Grškem razglasili splošno stavko, vsled česar je preprečeno, da živež, ki je bil poslan iz Anglike in Združenih držav, ne more priti do ust, za katere je bil poslan.

Churchill je dalje rekjal, da bo Anglija skrbelala, da grški mu narodu ne bo vsiljena no-

bena vlada in da bo imel popolno svobodo za svobodne volitve.

Včeraj so se bili vroči boji po atenskih ulicah. Levičarske ELAS čete so napadle orožnisko postajo v Hadjokosta sledi Ateni in vnel se je krvav boj.

Associated Press poroča, da narodna osvobodilna fronta EAM drži dva izmed 25 policijskih okrajev v Atenah, drugi pa oblegajo.

Spošna stavka, ki je bila razglašena za 24 ur, izvaja pritisik na vlado. Vsa javna in privatna podjetja počivajo. Poulična železnica ne vozi. Elektrarna ne obratuje. — Atenski radio molči.

Narodna osvobodilna fronta protestira proti vladni odredbi, da morajo oni, ki so pomagali osvoboditi deželo, odložiti orodje.

7.000.000 FUNTOV IZSTRELKOV

VPORABLJENIH V BOJU Z NEMCI

Ako se še kdo čudi, zakaj ne pričenjajo sedaj, ko se že bliža konec vojne, preminjati tovarne za izdelovanje predmetov za vsakdanje življenje, naj samo po misli, koliko orožja in municije porabijo armade, ka terim poveljuje general Eisenhower v Franciji.

V okroglem številu so ameriške armade od D-dneva (vpratne dneva v Normandijo) porabile okoli 750,000,000 izstrelkov vseh vrst in so izgubile 2400 tankov, 3600 možnarjev, nad 6000 jeepov, nad 100 tisoč majhnega orožja in 330 tisoč milj žice.

Vsak mesec potrebuje ameriška armada v Franciji 6 milijonov artillerijskih izstrelkov in 2,000,000 izstrelkov iz možnarjev. Vsako minuto odda vsakovrstno orožje do 5000 strelov, ali 7,000,000 strelov v 24 urah.

Samo prva ameriška armada je v dveh tednih pri Aachenu porabilo 300,000 izstrelkov kalibra 105 milimetrov. Toda Aachen bi padel mnogo prej, ako bi Amerikanci imeli več municije.

Vsak dan izrabi armada okoli 5000 težkih gumijevih obročev za truke.

Kako velika izguba je na aeroplanih, je razvidno iz tega, koliko aeroplakov je ameriška armada izgubila v prvih 20 dneh v Franciji, namreč tri tisoč.

Do novembra je ameriška zračna sila porabilo dva biliona galon gasolina in je oddala 238,000,000 strelov. Zadnje mesece so ameriški bombniki vrgli vsak dan po 4400 ton bomb.

V prvih 109 dneh vpada v Normandijo je iz Amerike prišlo 17 milijonov ton zavezniške cijanske vlade,

municije, ali dvakrat več kot pa za Pershingovo armado v prvi svetovni vojni v 19 meseциh.

General Eisenhower zahteva sedaj 35 odstotkov več tankov, 31 odstotkov več težkih trukov 17 odstotkov več municije za možnarje in dvakrat več municije za lahko orožje v prihodnjih šestih mesecih.

V novem letu bodo tovarne izdelale 13,000,000 artillerijskih izstrelkov manj, kot pa je potrebno.

V posameznih mesecih je bilo izdelane municije naslednje: v septembri za \$41,000,000; v oktobru za \$44,000,000; v novembri za \$61,000,000 in v januarju prihodnjega leta je bilo izdelati za \$70,000,000.

Ameriške armade vsak dan potrebujejo več municije in zato še ne bo mogoče tako hitro izdelovati stvari za vasakijanje uporabe.

Prvi ameriški poslanik za Italijo

Predsednik Roosevelt je včeraj za ameriškega poslanika pri italijanski vladi imenoval Alexandra C. Kirk iz Illinoisa. Kirk je bil dosedaj ameriški zastopnik v zavezniškem svetovnem odboru za Italijo. Kirk bo prvi ameriški poslanik v Italiji po "sunki v hrbet", ko je šla Italija v juniju 1940 v vojno na strani nazijske vlade.

